

Protokół
kontroli kompleksowej przeprowadzonej
w Urzędzie Gminy Łączna

I. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli:

Urząd Gminy Łączna; Kamionki 60; 26-140 Łączna; tel.: 41 25 48 960; fax: 41 25 48 977.
NIP: 663 14 26 243, REGON: 290567124. Wójtem Gminy Łączna jest Pan Romuald Kowaliński.

II. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numer i data upoważnienia do przeprowadzenia kontroli:

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach: Grzegorz Trapcia – Wojewódzki Koordynator Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, starszy inspektor wojewódzki Wieloosobowego Stanowiska ds. Analiz i Nadzoru nad SAC oraz Anna Korcipa – inspektor wojewódzki Wieloosobowego Stanowiska ds. Analiz i Nadzoru nad SAC na podstawie art. 7 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz. U. z 2005 r., Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.) oraz Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie z dnia 3 czerwca 2011 r. (Dz. U. Nr 126, poz. 718) oraz odpowiednio upoważnień Nr 442/2014 i 441/2014 wydanych z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Panią Renatę Segiecińską.

III. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:

Kontrolę przeprowadzono w dniu 16 maja 2014 roku. Dokonano wpisu do *Książki kontroli Urzędu Gminy* pod pozycją nr 3/2014.

IV. Określenie przedmiotu i zakresu kontroli oraz okresu objętego kontrolą:

Realizacja przez samorząd gminny zadań własnych w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie wynikających z art. 6 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.):

1. Sposób opracowania, przyjęcia i realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie;
2. Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
3. Sposób zapewnienia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;

4. Sposób utworzenia i działania zespołu interdyscyplinarnego.

Kontrolą objęto okres od 1stycznia 2013 r. do dnia kontroli.

V. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków:

Ad. 1 Sposób opracowania, przyjęcia i realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.

W okresie kontroli w Gminie Łączna obowiązywały dwa Gminne Programy Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie. Pierwszym z nich, który wygasł w roku ubiegłym, był przyjęty Uchwałą Nr XLII/32/2010 Rady Gminy Łączna z dn. 30.09.2010 „GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE na lata 2010 – 2013” [zał. Nr 1]. Aktualnie obowiązującym jest „Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Łączna na lata 2014-2020” [zał. Nr 2] przyjęty przez Radę Gminy Łączna Uchwałą Nr XXXVI/248/2014 z dnia 29 stycznia 2014 r.

Nie da się jednoznacznie określić efektów jakie przyniosła realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2010 – 2013, gdyż program ten pozbawiony był narzędzi ewaluacji. W okresie kontroli Program był realizowany w nieznacznym stopniu. Realizowano jedynie zadania wynikające z art. 9b ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, kompetencji zespołu interdyscyplinarnego, których realizacja została przedstawiona w ad.4 protokołu.

Również nowy Program, pomimo zapisu we wstępie informującego, iż jego „założeniem jest ewaluacja (...) i jego zmiany w miarę zaistniałych potrzeb i sytuacji”, nie określa żadnych narzędzi ewaluacji. Dodatkową trudność oceny stopnia wdrażania programu stanowić będzie ponadto zbyt ogólne określenie zadań realizowanych w ramach programu, określenie ram czasowych na realizację poszczególnych zadań na wszystkie lata jego realizacji oraz ogólne wskazanie źródeł finansowania. Przyjęty na lata 2014-2020 harmonogram Programu nie zawiera szczegółowych terminów realizowanych przedsięwzięć, jak również przykładów konkretnych działań, które będą wdrażane.

Takie, bardzo szerokie, określenie ram Programu doprowadzić może do braku planowego, systematycznego realizowania działań, brakiem dostosowania realizacji zadań do potrzeb gminnych, a w ostateczności do braku realizacji Programu.

Program zakłada finansowanie poszczególnych zadań z „budżetu gminy, budżetu państwa i innych źródeł”. Jak wynika ze sprawozdania jednorazowego PS.VI.PPwR-G/14 [zał. Nr 3] oraz przeprowadzonej kontroli w Planie finansowym Gminy w rozdziale 85205 *Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie* nie wydzielono środków finansowych na bieżący rok, Gmina nie wzięła także udziału w konkursach na dofinansowanie realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, co pozwala w znacznym stopniu przypuszczać, iż w roku 2014 Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Łączna na lata 2014-2020 nie będzie w pełni realizowany.

Konwulsa
DIA

Ad. 2 Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.

Gmina dysponuje Punktem Konsultacyjnym zlokalizowanym w budynku Urzędu Gminy Łączna Kamionki 60. W 2013 roku jak wynika ze sprawozdania resortowego z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za okres I-XII 2013 z pomocy Punktu, z tytułu występowania w rodzinie przemocy, skorzystało 8 osób [zał. Nr 4]. Punkt działa w ramach Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii w Łącznej i przeznaczony jest dla osób uzależnionych, współuzależnionych od alkoholu oraz dla osób z rodzin doświadczających przemocy. Punkt funkcjonuje raz w tygodniu, w poniedziałki w godz. od 11.00-12.00.

W Punkcie porad udziela terapeuta Pani Edyta Adwent. Zakres udzielonej pomocy dotyczył motywowania osób nadużywających alkoholu do zmiany zachowań, podjęcia terapii leczenia uzależnienia. Osoby zostały również poinformowane o innych miejscach i instytucjach świadczących pomoc w zakresie leczenia uzależnienia i przeciwdziałania przemocy w rodzinie [zał. Nr 5].

Na tablicy znajdującej się przy Punkcie udostępniono materiały poświęcone tematyce związanej ze zjawiskiem przemocy i rozwiązaniami prawnymi w tym obszarze (*Karta praw osoby dotkniętej przemocą w rodzinie* oraz ulotki Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”). Materiały zawierają podstawowe informacje dot. instytucji i służb świadczących pomoc w zakresie ochrony przed przemocą, pytania pozwalające zidentyfikować przemoc, istotne informacje sposobów zapewnienia bezpieczeństwa sobie i dzieciom, zasady postępowania w sytuacji przemocy, informacje na temat działalności Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” [zał.6].

W okresie kontroli Gmina nie realizowała działań edukacyjnych, o których mowa w art. 6 ust. 2 pkt. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Nie realizowano kampanii edukacyjnych mających na celu podnoszenie świadomości społeczności lokalnej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie. Z uwagi na brak środków w budżecie nie dystrybuowano również żadnych materiałów edukacyjnych dot. zjawiska przemocy w rodzinie.

Ad 3. Sposób zapewnienia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia.

Gmina Łączna do dnia kontroli nie dysponowała ośrodkiem wsparcia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie. W okresie kontroli nie zaszła konieczność umieszczenia w ośrodkach wsparcia osób z tytułu doświadczanej przez nie przemocy w rodzinie. Jednakże należy mieć na uwadze, że w przypadku takiej konieczności uzyskanie schronienia poza miejscem zamieszkania dla osoby dotkniętej przemocą będzie wiązać się ze zmianą środowiska i dotychczasowego stylu życia, spowodowanymi m. in. długotrwałymi dojazdami do pracy bądź szkoły lub całkowitą rezygnacją z dotychczasowego zatrudnienia, koniecznością zmiany szkoły, utratą kontaktu z krewnymi etc.

Ponadto w toku kontroli ustalono, iż na terenie Gminy Łączna w okresie poddanym ocenie nie zabierano dzieci z rodzin w trybie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie [zał. 3].

Ad 4. Sposób utworzenia i działania zespołu interdyscyplinarnego

Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Łączna był jednym z pierwszych zespołów interdyscyplinarnych w województwie świętokrzyskim. Został powołany Zarządzeniem Nr 48/2010 Wójta Gminy Łączna z dnia 4 listopada 2010 r. [zał. Nr 7]. Od tego czasu skład Zespołu zmieniono dwukrotnie. Najpierw Zarządzeniem Nr 8/2012 Wójta Gminy Łączna z dnia 19 marca 2012 r. w sprawie powołania Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie [zał. Nr 8], a następnie Zarządzeniem Nr 9/2013 Wójta Gminy Łączna z dnia 11 marca 2013 r. w sprawie zmian w składzie Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie [zał. Nr 9]. Obecnie w skład zespołu wchodzi:

- 1) Przewodniczący Zespołu – Bernardyna Wasieńska – Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łącznej;
- 2) Lament Alicja – Dyrektor Szkoły Podstawowej w Zaleziance;
- 3) Ks. Jan Marczewski – Proboszcz Parafii Rzymskokatolickiej w Łącznej;
- 4) Staszewski Janusz – Komendant Komisariatu Policji w Suchedniowie;
- 5) Wykrota Edmund – Przewodniczący Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii w Łącznej;
- 6) Dorota Łakomic – pielęgniarka środowiskowa;
- 7) Ilona Michta – pedagog szkolny;
- 8) Justyna Gil – pedagog szkolny;
- 9) Patrycja Nowak – kurator sądowy.

Już na etapie powołania zespołu interdyscyplinarnego wskazano Przewodniczących Zespołu (w 2010 roku Zarządzeniem nr 48/2010 na Przewodniczącego wyznaczono Panią Monikę Marcisz – pracownika socjalnego, w 2012 r. Zarządzeniem nr 8/2012 funkcję Przewodniczącego powierzono Kierownikowi GOPS w Łącznej Pani Bernardynie Wasieńskiej). Powyższa praktyka jest sprzeczna z przedmiotową ustawą, gdyż w myśl art. 9a ust. 6 *Przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego jest wybierany na pierwszym posiedzeniu zespołu spośród jego członków.*

W składzie Zespołu nie ma przedstawiciela organizacji pozarządowej działającej w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Powyższe powoduje, iż skład w/w podmiotu nie spełnia jednego z wymogów określonych w art. 9a ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Załącznik do Zarządzenia Nr 8/2012 stanowi *Regulamin Organizacyjny Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Łączna* [zał. Nr 10].

Zapis §1 pkt. 3 jest niezgodny z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. W/w zapis stanowi, iż warunkiem przystąpienia instytucji do Zespołu Interdyscyplinarnego jest podpisanie porozumienia z Wójtem Gminy Łączna. Ustawa co prawda zawiera zapis dotyczący zawierania porozumień w powyższym zakresie, jednakże wymóg ten nie dotyczy przedstawicieli kuratorskiej służby sądowej. Bezwzględne stosowanie w/w zapisu w praktyce uniemożliwiłoby włączenie do zespołu kuratora, gdyż sądy nie są prawnie zobligowane do zawierania porozumień, o których mowa w art. 9a ust. 8.

Ponadto §6 pkt. 4 w/w Regulaminu stanowi, iż *w razie nieobecności Przewodniczącego Zespołu „Niebieską Kartę” należy złożyć u innych członków Zespołu Interdyscyplinarnego powołanych przez Wójta Gminy.* Powyższy zapis jest niezgodny z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 roku w sprawie procedury Niebieskiej Karty oraz wzorów formularza Niebieska Karta, które poza Przewodniczącym Zespołu nie wskazuje innych przedstawicieli uprawnionych do odbioru Niebieskiej Karty. W przypadku dłuższej nieobecności Przewodniczącego „Niebieską Kartę”

powinna odebrać osoba pełniąca jego obowiązki (np. zastępca), który jest także upoważniony do podjęcia decyzji o której mowa w § 8. 1. Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta" (Dz. U. z dnia 3 października 2011 r.) oraz wykonywania innych czynności wymaganych od przewodniczącego w toku realizacji procedury „Niebieskie Karty”.

Warto zauważyć, iż pomimo powołania zespołu interdyscyplinarnego w listopadzie 2010 r. tryb i sposób powoływania i odwoływania członków zespołu oraz szczegółowe warunki funkcjonowania zespołu przyjęto dopiero 27 stycznia 2012 roku – uchwałą Rady Gminy Łączna nr XIV/124/2012 [zał. Nr 11]. Treść w/w uchwały jest zgodna z przepisami ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz Rozporządzeniem Rady Ministrów dot. procedury Niebieskie Karty.

W okresie objętym kontrolą Zespół Interdyscyplinarny odbył 14 posiedzeń, z czego 10 w roku 2013 (4.IV; 18.IV; 19.VI; 19.VII; 2.VIII; 15.IX; 22.X; 8.XI; 16.XI) i 4 w roku 2014 (16.I; 5.II; 14.II; 18.III). Pomimo częstych spotkań Zespół Interdyscyplinarny w pierwszym kwartale 2013 roku nie spełnił wymogu art. 9a pkt 7 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Większość członków Zespołu bierze regularny udział w jego posiedzeniach. Nieobecności są usprawiedliwiane, bądź na posiedzenie przychodzi w zastępstwie inna osoba reprezentująca daną jednostkę. Wyjątkiem od tej zasady są Pani Alicja Lament (dyrektor Szkoły Podstawowej w Zaleziance) oraz Ks. Jan Marczewski, którzy nie uczestniczyli w ani jednym posiedzeniu zespołu, w dokumentach przedstawionych kontrolującym nie było też uzasadnień ich nieobecności.

Sposób prowadzenia procedury „Niebieskie Karty”

W okresie kontroli zespół interdyscyplinarny prowadził 21 spraw prowadzonych w związku z podejrzeniem występowania przemocy w rodzinie, w tym:

- 4 sprawy stanowiły wszczęte w 2012 roku i kontynuowane w 2013 r.
- 8 wszczęto i zakończono w 2013 roku;
- 5 wszczęto w roku 2013 i kontynuowano w 2014 r.;
- 4 procedury wszczęto w roku 2014.

Analizie poddano „Niebieskie Karty” o sygnaturach: KS/MGE/517/1/14; KS/MGE/517/3/13; KS/MAD/517/10/13; KS/MGE/517/6/13; KS/21423/12; KS/MAD/517/7/13; NK założoną w dniu 18.03.2013 przez PCPR w Skarżysku Kamiennej; na podstawie których była realizowana procedura w okresie objętym kontrolą.

Warto zauważyć, że nie we wszystkich sprawach prowadzonych przez zespół interdyscyplinarny wszczynano procedurę „Niebieskie Karty”. Zespół inicjował działania interwencyjne w rodzinach zagrożonych przemocą. Wśród prowadzonych w tym trybie spraw były przypadki, gdy z uwagi na okoliczności nie potwierdzające występowania przemocy w rodzinie podejmowano decyzję o nie wszczynaniu procedury Niebieskie Karty (sprawy pod nr: 11/2013, 12/2013, 18/2013).

Po analizie dokumentacji prowadzonej w poddanych ocenie przypadkach stwierdzono, iż procedura „Niebieskie Karty” prowadzona była w sposób ustandaryzowany zgodny z założeniami ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz *Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 roku w sprawie procedury Niebieskie Karty oraz wzorów formularzy Niebieska Karta.*

- grupę roboczą Przewodniczący tworzył niezwłocznie po otrzymaniu NK „A”. Powołanie przedstawicieli w skład grup roboczych następowało w sposób formalny (na przeznaczonym w tym celu formularzu) oraz w składzie dostosowanym do specyfiki przemocy występującej w danej rodzinie, jak również struktury danej rodziny. Zazwyczaj grupę tworzyło 5-6 osób;

- przed pierwszym posiedzeniem grupy roboczej w danej sprawie członkowie włączeni w jej skład podpisali oświadczenie o zachowaniu poufności danych, o którym mowa w art. 9c ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
- osobę doświadczającą przemocy w rodzinie zapraszano na spotkanie grupy roboczej z odpowiednim wyprzedzeniem;
- podczas posiedzenia diagnozowano sytuację rodziny oraz planowano działania pomocowe;
- Niebieska Karta „C” zawierająca indywidualny plan pomocy była wypełniona w sposób kompletny, wyczerpujący, rzetelnie obrazujący sytuację w rodzinie oraz w sposób jednoznacznie wskazujący główne obszary działań;
- każda z instytucji zaangażowanych w pracę grup roboczych, w ramach posiadanych kompetencji planowała i realizowała działania pomocowe. Wszelkie rezultaty podejmowanych działań były wykazywane na funkcjonującym wewnątrz druku monitoringu działań pomocowych. Powyższe umożliwiała weryfikację stopnia realizacji planu pomocy danej rodzinie;
- na odrębne posiedzenie zapraszano sprawców przemocy. Podczas posiedzenia w obecności sprawcy wypełniano NK „D”. W przypadku, gdy sprawcą była osoba nadużywająca alkoholu wezwaną osobę motywowano do udziału w terapii leczenia uzależnienia. W przypadku braku poprawy ze strony sprawcy przemoc Zespół Interdyscyplinarny podejmował inicjatywy w zakresie składania wniosku do GKRPA o objęcie sprawcy diagnostyką w przedmiocie uzależnienia i skierowanie na przymusowe leczenie. W 8 sprawach prowadzonych w oparciu o procedurę Niebieskiej Karty zespół interdyscyplinarny wobec sprawców podjął działania polegające na skierowaniu do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych oraz złożeniu do organów ścigania zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa;
- w przypadku sprawców przemocy uprzednio karanych za czyny związane z użyciem przemocy lub groźbą jej użycia, Przewodniczący niezwłocznie zawiadamiał o tym fakcie organy ścigania. W sprawie prowadzonej w oparciu o NK wszczętą w dniu 18.03.2013 przez PCPR w Skarżysku Kamiennej Sąd Rejonowy w Skarżysku Kamiennej wydał wyrok: sprawca został skazany na 8 miesięcy pozbawienia wolności w zawieszeniu na 3 lata, z dozorem kuratorskim. Ponadto w sprawie prowadzonej w oparciu o NK sygn. KS/MAD/517/7/2013 na etapie postępowania przygotowawczego w stosunku do mężczyzny, uprzednio karanego za przestępstwo określone w art. 207 Kodeksu Karnego, z uwagi na realne zagrożenie z jego strony zastosowano środki zapobiegawcze w postaci nałożenia na w/w zakazu zbliżania się do określonych osób (syna i synowej) oraz zakazu opuszczania domu;
- na całym etapie realizacji procedury pracownik socjalny wraz z dzielnicowym systematycznie monitorowali sytuację życiową osób objętych procedurą;
- planowane i realizowane na rzecz poszczególnych rodzin działania pomocowe były kompleksowe, odzwierciedlały potrzeby osób objętych procedurą, w tym również dzieci i były dostosowane do specyfiki przemocy występującej w rodzinie;
- realizowane przez grupy robocze i lokalne instytucje wsparcia działania pomocowe obejmowały m.in.: terapię psychologiczną dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie realizowaną przez Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej (POIK), w przypadku małoletnich osób w rodzinie przejawiających zachowania agresywne i konfliktowe – grupa robocza kierowała w/w do POIK do udziału w Treningu Zastępowania Agresji ART lub motywowała do korzystania z pomocy specjalistów poradni psychologiczno-pedagogicznej; sprawców przemocy motywowano od udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym w Skarżysku Kamiennej lub w przypadku nadużywania alkoholu do GKRPA celem diagnostyki uzależnienia i skierowania na terapię leczenia uzależnienia; w przypadku dzieci w wieku szkolnym i przedszkolnym do grupy roboczej każdorazowo włączano pedagogów lub wychowawców właściwych ze względu na wiek dziecka, którzy

Orujka

proceedli regularną obserwację funkcjonowania psycho-społecznego dziecka; rodzinom wielodzietnym wykazującym problemy opiekuńczo-wychowawcze przydzielano asystenta rodziny;

- warto zauważyć, iż w pracach grup roboczych aktywnie i regularnie uczestniczą przedstawiciele ochrony zdrowia – pielęgniarce, które w przypadku zgłaszanych problemów zdrowotnych podejmują niezwłoczne działania pomocowe;
- w przypadku kończenia procedury w wyniku wydania przez Sąd Rejonowy wyroku kary pozbawienia wolności w zawieszeniu, Przewodniczący w protokole zawierał zalecenie dot. konieczności kontynuowania monitoringu w rodzinie i informowania Przewodniczącego o mogących mieć wpływ na zmianę rozstrzygnięcia Sądu okolicznościach;
- protokoły zakończenia procedury Niebieskie Karty spełniały wymogi określone Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 roku w sprawie procedury Niebieskie Karty oraz wzorów Niebieskie Karty.

Nieprawidłowości:

- Pani Karolina Bujnowska – przedstawiciel kuratorskiej służby sądowej, mimo formalnego włączenia do grupy roboczej powołanej w związku ze sprawą wszczętą przez PCPR w Skarżysku Kamiennej w dniu 18.03.2013, nie uczestniczyła w żadnym posiedzeniu grupy. Włączenie w/w do grupy roboczej było zasadne z uwagi na fakt, iż w kolejnej Niebieskiej Karcie „A” syg. KS/MAD/517/8/13 z dn. 10.09.2013 r. widnieje informacja, iż sprawca przemyocy objęty jest dozorem kuratorskim. Dozorowi poddano sposób wykonywania władzy rodzicielskiej mężczyzny (rodzina 7-osobowa, w tym 5-ro małych dzieci w wieku od 11-17 lat). Ponadto z dokumentacji sprawy rodziny wynika, iż dwóch synów 14-sto i 17-latek z uwagi na przejawianie agresji w kontaktach społecznych również mają przydzielonego kuratora. Pomimo kilku posiedzeń grup roboczych w/w przedstawiciel sądu nie uczestniczył w żadnym z nich.

W sytuacji częstej nieuzasadnionej absencji członka zespołu, Przewodniczący zobowiązany jest - mając na uwadze efektywność podejmowanych w ramach procedury NK działań – zgłaszać ten fakt bezpośrednio przełożonemu nieobecnej osoby z jednoczesnym wnioskiem pisemnego wyjaśnienia przyczyn częstej nieobecności pracownika.

- Przedstawiciele Policji do monitoringu sytuacji życiowej w rodzinach używali formularza Niebieska Karta „A”. W formularzu syg. KS/MAD/517/8/13 z dn. 10.09.2013 w części XXI NK „A” zawarto informację, iż NK „A” została wypełniona w celu monitorowania sytuacji w rodzinie. Zastosowanie formularza w tym celu dezinformuje, gdyż dokonano w nim jedynie odwzorowania form przemyocy wykazanych w uprzednio wypełnionym formularzu, nie wskazując nowych okoliczności związanych ze stosowaniem przemyocy przez sprawcę. Rozporządzenie w sprawie procedury Niebieskie Karty nie przewiduje takiego zastosowania formularza, przeznaczony on jest do opisu sytuacji, w których ma miejsce przemoc, zasadna wobec powyższego jest rezygnacja ze stosowania formularza w celach monitoringowych.

VI. Wnioski z przeprowadzonej kontroli:

1. W okresie kontroli w Gminie Łączna obowiązywały dwa Gminne Programy Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie. Do końca 2013 r. obowiązywał Program przyjęty Uchwałą Nr XLII/32/2010 Rady Gminy Łączna z dn. 30.09.2010. W dniu 27 stycznia 2014 roku Rada Gminy Łączna przyjęła obowiązujący w dniu kontroli Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020;

Koncept
2014

2. Z uwagi na fakt, iż w Planie finansowym Gminy nie zabezpieczono środków finansowych w rozdziale 85205 *Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie* w/w Programy w okresie kontroli były wdrażane w nieznacznym stopniu, ograniczając realizowane działania do kompetencji zespołu interdyscyplinarnego. Pozostałe przedsięwzięcia wynikające z w/w programów nie były wdrażane. Ponadto prowadzenie nadzoru nad terminową i właściwą realizacją działań programowych, w tym monitorowanie stopnia realizacji Gminnego Programu jest niemożliwe z uwagi na brak szczegółowego harmonogramu działań, który wskazywałby konkretne terminy realizowanych przedsięwzięć;
3. W okresie kontroli Gmina nie realizowała działań edukacyjnych dla rodziców z rodzin zagrożonych przemocą, ukierunkowanych na wzmacnianie ich kompetencji opiekuńczo-wychowawczych. Działania te powinna poprzedzać diagnoza pozwalająca identyfikować rodziny, w których przemoc jeszcze nie występuje, potencjalnie zagrożonych tym zjawiskiem, z uwagi na towarzyszące jej liczne problemy życiowe;
4. Gmina Łączna dysponuje Punktem Konsultacyjnym, mieszczącym się przy Urzędzie Gminy w Łącznej Kamionki 60. Punkt funkcjonuje w każdy poniedziałek, w godz. od 11.00-12.00. Porad w Punkcie udziela Pani Edyta Adwent – terapeuta. Punkt przeznaczony jest dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu, jak również osób z rodzin dotkniętych przemocą. W okresie kontroli z porad Punktu z tytułu doświadczania przemocy skorzystało 8 osób.
5. Gmina Łączna do dnia kontroli nie dysponowała ośrodkiem wsparcia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie. W okresie kontroli nie zaszła konieczność umieszczenia w ośrodkach wsparcia osób z tytułu doświadczanej przez nie przemocy w rodzinie. Jednakże należy mieć na uwadze, że w przypadku takiej konieczności uzyskanie schronienia poza miejscem zamieszkania dla osoby dotkniętej przemocą będzie wiązać się ze zmianą środowiska i dotychczasowego stylu życia, spowodowanymi m. in. długotrwałymi dojazdami do pracy bądź szkoły lub całkowitą rezygnacją z dotychczasowego zatrudnienia, koniecznością zmiany szkoły, utratą kontaktu z krewnymi etc.;
6. Ponadto w toku kontroli ustalono, iż na terenie Gminy Łączna w okresie poddanych ocenie nie zabierano dzieci z rodzin w trybie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
7. Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Łączna był jednym z pierwszych zespołów interdyscyplinarnych w województwie świętokrzyskim, utworzonych w związku z nowelizacją ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie – powołany Zarządzeniem Nr 48/2010 Wójta Gminy Łączna z dnia 4 listopada 2010 r. Już na etapie wydania przez Wójta Zarządzeń wskazano Przewodniczących Zespołu (w 2010 roku Zarządzeniem nr 48/2010 na Przewodniczącego wyznaczono Panią Monikę Marcisz – pracownika socjalnego, w 2012 r. Zarządzeniem nr 8/2012 funkcję Przewodniczącego powierzono Kierownikowi GOPS w Łącznej – Pani Bernardynie Wasińskiej). Powyższa praktyka jest sprzeczna z przedmiotową ustawą, gdyż w myśl art. 9a ust. 6 *Przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego jest wybierany na pierwszym posiedzeniu zespołu spośród jego członków*;
8. Do Zespołu Interdyscyplinarnego nie powołano przedstawiciela lokalnej organizacji pozarządowej działającej w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W związku z powyższym skład Zespołu nie spełnia jednego z wymogów określonych w art. 9a ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
9. Zapis §1 pkt. 3 *Regulaminu Organizacyjnego Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Łączna* jest niezgodny z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. W/w zapis stanowi, iż warunkiem przystąpienia instytucji do Zespołu Interdyscyplinarnego jest podpisanie porozumienia z Wójtem Gminy Łączna. Ustawa co prawda zawiera zapis dotyczący zawierania porozumień w powyższym zakresie, jednakże wymóg ten nie dotyczy przedstawicieli kuratorskiej służby sądowej. Bezwzględne stosowanie w/w zapisu w praktyce uniemożliwiłoby włączenie do zespołu kuratora, gdyż sądy nie są zobligowane ustawą

- do zawierania porozumień, o których mowa w art. 9a ust. 8. Niezgodny z aktem wyższego rzędu tj. Rozporządzeniem RM z dnia 13 września 2011 w sprawie NK jest również zapis w §6 pkt. 4 w/w Regulaminu;
10. Tryb i sposób powoływania i odwoływania członków zespołu oraz szczegółowe warunki funkcjonowania zespołu przyjęto 27 stycznia 2012 roku – uchwałą Rady Gminy Łączna nr XIV/124/2012. Treść w/w uchwały jest zgodna z przepisami ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz Rozporządzeniem Rady Ministrów dot. procedury Niebieskie Karty;
  11. W okresie objętym kontrolą Zespół Interdyscyplinarny odbył 14 posiedzeń, z czego 10 w roku 2013 (4.IV; 18.IV; 19.VI; 19.VII; 2.VIII; 15.IX; 22.X; 8.XI; 16.XI) i 4 w roku 2014 (16.I; 5.II; 14.II; 18.III). Pomimo częstych spotkań Zespół Interdyscyplinarny w pierwszym kwartale 2013 roku nie spełnił wymogu art. 9a pkt 7 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
  12. Powołani do Zespołu Pani Alicja Lament (dyrektor Szkoły Podstawowej w Zaleziance) oraz Ks. Jan Marczewski, nie uczestniczyli w ani jednym posiedzeniu zespołu. W dokumentach przedstawionych kontrolującym nie było też uzasadnień ich nieobecności;
  13. Po analizie dokumentacji w poddanych ocenie przypadkach (sygnatury NK „A”: KS/MGE/517/1/14; KS/MGE/517/3/13; KS/MAD/517/10/13; KS/MGE/517/6/13; KS/21423/12; KS/MAD/517/7/13; NK założoną w dniu 18.03.2013 przez PCPR w Skarżysku Kamiennej) stwierdzono, iż procedura „Niebieskie Karty” prowadzona była w sposób ustandaryzowany, zgodny z założeniami ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz Rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty”. Zarówno skład tworzonej w indywidualnych przypadkach grup roboczych jak i zakres pomocy udzielonej w ramach opracowanych planów pomocy uwzględniały specyfikę przemocy występującej w danej rodzinie, strukturę rodziny, jak również potrzeby osób dotkniętych przemocą w rodzinie. Działania podejmowane przez grupy robocze były realizowane niezwłocznie i ukierunkowane na powstrzymanie przemocy w danej rodzinie;
  14. Protokoły zakończenia procedury Niebieskie Karty spełniały wymogi określone Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 roku w sprawie procedury Niebieskie Karty oraz wzorów Niebieskie Karty;
  15. Pani Karolina Bujnowska – przedstawiciel kuratorskiej służby sądowej, mimo formalnego włączenia do grupy roboczej powołanej w związku ze sprawą wszczętą przez PCPR w Skarżysku Kamiennej w dniu 18.03.2013, nie uczestniczyła w żadnym posiedzeniu grupy. W sytuacji częstej nieuzasadnionej absencji członka zespołu, Przewodniczący zobowiązany jest – mając na uwadze efektywność podejmowanych w ramach procedury NK działań – zgłaszać ten fakt bezpośrednio przełożonemu nieobecnej osoby z jednoczesnym wnioskiem wyjaśnienia przyczyn częstej nieobecności;
  16. Przedstawiciele Policji do monitoringu sytuacji życiowej w rodzinach dotkniętych przemocą używali formularza Niebieska Karta „A”. W formularzu syg. KS/MAD/517/8/13 z dn. 10.09.2013w części XXI NK „A” zawarto informacje, iż NK „A” została wypełniona w celu monitorowania sytuacji w rodzinie. Zastosowanie formularza w tym celu dezinformuje, gdyż dokonano w nim jedynie odwzorowania form przemocy wykazanych w uprzednio wypełnionym formularzu, nie wskazując nowych okoliczności związanych ze stosowaniem przemocy przez sprawcę. Rozporządzenie w sprawie procedury Niebieskie Karty nie przewiduje takiego zastosowania formularza NK „A”, przeznaczony jest on do opisu sytuacji, w których ma miejsce przemoc. Zasadna wobec powyższego jest rezygnacja ze stosowania formularza w celach monitoringowych.

korajka
SMA

VII. Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o:

– sprawdzoną dokumentację, sprawozdania w Statystycznej Aplikacji Centralnej oraz informacje i wyjaśnienia udzielone przez przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego Panią Bernardyną Wasińską – Przewodniczącą Zespołu Interdyscyplinarnego, Kierownikiem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łącznej. Treść protokołu i wnioski wynikające z kontroli omówiono z w/w.

VIII. Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu:

Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego, do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów (§ 16 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej Dz. U. nr 61 poz. 543).

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczaniem odbioru otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

Protokół podpisali:

Kielce, dn. 29.05.2014r.

Data podpisania protokołu ..... 10.06.2014r.

Ze strony kontrolującej:

Ze strony kontrolowanej:

.....
Korczyński

.....
Gregorz Trąpcie

WÓJT GMINY

mgr inż. Ryszard Kowalczyk

.....
Zup. WOJEWODY ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

.....
mgr Renata Sęgiecińska
Z-CIA DYREKTORA
WYDZIAŁU POLITYKI SPOŁECZNEJ